

Om den Virksomhed, Rødderne yttre i Berelbruget.*)

At Planternes Rødder ikke blot have Ene til at indsuge Næringsstof af Jorden, men at de og for: maae at gjøre Udvalg mellem Grundstoffene i det Forhold, hvori de behøve dem, overeensstemmende med deres Natur, har man længe vidst; derimod var det hidtil ubekjendt, hvad Decandolle og Mazcaire, efter anstillede Forsøg, ville have fundet, nemlig:

at Planterne ikke blot indsuge Næring af Jorden, men at Rødderne ogsaa, naar den har gjort sit Kredsløb gennem disse, atter udstøde og udkaſte Levninger af den tilegnede Næring — hvad man kunde kalde Planternes Excrementer — omtrent paa samme Maade, som Dyrene gennem Bagen.

Dette Phænomens Sandhed skal ved mange og mangehaande Forsøg temmeligt sikkert være bevist, og, dersom det forholder sig saaledes, er det for den tænkende Landmand saa mærkværdigt, at det ikke er unyttigt at henlede Opmærksomheden paa Følgerne.

Man behøver ikke at gjøre opmærksom paa, at den

---

*) Meddeelt efter N. Annalen der mecklenburg. Landwirthschafts-Gesellschaft 1833.

Næring, som Individet af Dyre og Planteriget tage til sig, enten gennem Munden eller gennem Blade og Rødder, ikke fuldkomment fortæres, som den er forhaanden, men at den meget mere, efter et vist Kredslob, afgiver Levninger, der ikke ere nærende, men skadelige, og derfor paa en eller anden Maade maa bortskaffes. Hvorledes dette skeer i Dyreriget er bekjendt, de nævnte Naturforskere ville nu have fundet, at det hos Planterne skeer gennem Rødderne. Deraf synes nu at følge:

1) At denne Indsugning og Udstøden kan skee saameget bedre, jo dybere og finere Jordsmønet er skjernet. Det Udstødte vil da ikke samle sig i for stor Mængde paa eet Sted, og forhindre det Efterfølgende Afgangen og tilstoppe det Veien, men Rødderne kunne meget mere udbrede sig videre, for deels at søge Næring, deels uhindrede at stille sig ved de skadelige Levninger.

2) Da det er en Naturslov saavel som et Beviis paa Guds Wiisdom, at det ene Levende nærer sig af det andets Uadsel, saa taaler det vel neppe nogen Tvivl, at det, som den ene Plante udstøder, kan tjene til Næring for den anden. Svinet, Hønen, Willen overbevise os fuldkomment herom, og det vil derfor være vigtigt at lægge Mærke til de Bæxter, hvis Excrementer kunne tjene andre til Næring, for at de enten kunne dyrkes i Forening med, eller som foregaaende Frugt for disse.

3) Derimod kan det kun være usfordeelagtigt at

fordre den samme Frugt af den samme Ager, fordi intet Dyr, og sandsynligviis heller ingen Plante, nærer sig af sine egne Excrementer. Meget mere vil den allerede benyttede Næring ikke være tilstede, men Planten snarere støde paa den foregaaendes Secretioner.

4) Brakken er altsaa ikke derfor nyttig, fordi Ageren hviler — thi Naturen hviler aldrig — men i det høieste fordi det fremspirende Ukrudt absorberer Secretionerne, som ere udstødte af den foregaaende Frugt. Men da der sikkert gives andre nyttige Væxter, som gjøre det samme, saa har man neppe Uret, naar man i de nyere Tider ikke holder reen Brak, men dyrker andre Væxter — istedet for Ukrudtet — i Brakken. Den eneste Nytte af Brakken synes derfor at bestaae deri, at Ukrudtets Secretioner, og Ukrudtet selv — naar det er raadnet — saavel som den paakjorte Gjødske i Forening med Luftens nærende Gasarter tilføre Jorden nye Næringsdele for den følgende Sæd.

5) Fordi den saakaldte Grøngjødske kun der synes at have fortrinlig Nytte, hvor Ageren har for megen Varme og Tørhed, saa vil det, for ei at gjøre noget Misgreb, være vigtigt at lægge Mærke til, om Levningerne af den valgte Grøngjødske passe sig for den følgende Frugt.

6) Hvad enten man nu antager Rigtigheden af det anførte Phænomen, eller hylder Thaers Mening, at Frugtvexelens Nytte maa søges i den Om-

stændighed, at den ene Plante uddrager Næring af Jorden i et Forhold, som er gunstigt for den anden, saa at denne nu trives bedre, end om hiin ikke var voxet, eller ikke havde uddraget noget af Jorden — saa synes saameget klart ved Erfaringens Hjælp, at den rene Brak har lidet eller ingen, men Bøxeldriften den største Nytte. Brakken fordrer meget Arbeide, og indbringer Lidet eller Intet naar Jorden engang er sat i dyrkelig Tilstand; thi den følgende Sæds Løn kan neppe holde skadesløs for et heelt Aars Omkostninger og Arbeide, end sige godtgjøre den Indtægt, som i Brakaaret næsten ganske udebliver. En god Bearbejdelse af Jorden skulde da være Brakkens fortrinligste Nytte, men naar dette Niemed engang er opnaaet, bør det være enhver Landmands Bestræbelse, ved en hensigtsmæssig Omvexling i Fremtiden at gjøre den usødvendig for at han kan af Jorden drage den størst muelige Indtægt. Og dersom det Beatsonske Redskab, hvorom der er skrevet saa meget, svarer til sit Nygte, vil man ved det opnaae, paa anden Maade, den Nytte, som Brakken saaledes tilveiebringer, uden at undvære Frugt paa sin Uger i et Aar.

P.
